
Lietuvos
ROMAI

ROMŲ PADĖTIS LIETUVOJE

Statistikos departamento duomenimis, 2020 metais Lietuvoje gyveno 2 100 romai, didžioji jų dalis (93,3 proc.) – Lietuvos Respublikos piliečiai, nedidelė dalis (4,9 proc.) savo pilietybės apklausoje nedeklaravo. 2019 metais Lietuvoje gyveno 2 069 romai.

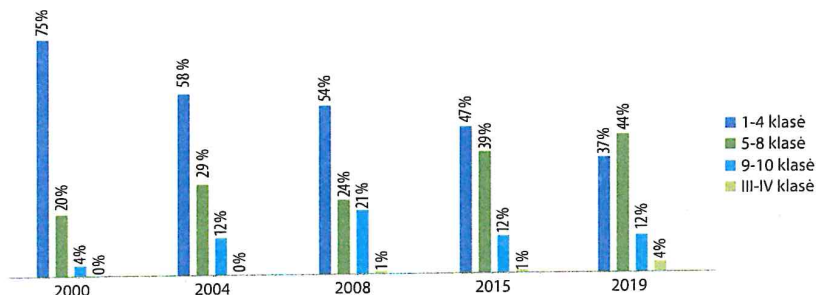
Romų tautinės mažumos asmenų amžiaus struktūra yra išskirtinė visos šalies kontekste – šioje grupėje itin didelę dalį – net 49 proc. – sudaro vaikai ir jaunimas iki 20 metų, kai tuo tarpu bendrame Lietuvos gyventojų kontekste vaikai ir jaunimas (0–19 metų) sudaro 22 procentų.

ROMŲ DALYVAVIMAS ŠVIETIMO SISTEMOJE

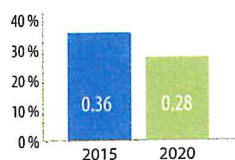
2001 ir 2011 m. gyventojų ir būstų surašymų duomenys atskleidė svarbius išsilavinimo pokyčius – 2011 m. romų tautybės gyventojų išsilavinimas pastebimai augo. Kelis kartus sumažėjo neraštingų ir nebaigusių pradinės mokyklos asmenų, išaugo pradinį išsilavinimą turinčių romų dalis, taip pat daugėjo turinčių pagrindinį išsilavinimą. Tikimės, jog 2021 metų gyventojų surašymo duomenys atskleis dar pozityvesnius pokyčius.

Mokinių registro duomenimis, 2015–2019 m. Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose mokėsi apie 420–430 romų tautybės moksleivių. Analizuojant 2000–2019 m. duomenis matoma, kad per tokį laikotarpį pasiekta reikšmingų pokyčių – žymiai išaugo romų moksleivių dalis penktose–aštuntose klasėse (nuo 20 iki 44 proc.), sumažėjo mokinių, besimokančių pradinėse klasėse, dalis (nuo 75 iki 37 proc.). Svarbu pastebėti, kad romų moksleivių skaičius paskutinėse bendrojo lavinimo mokyklų ir gimnazijų klasėse vis dar gana mažas, todėl ateityje bus dedamos didesnės pastangos, kad rezultatai būtų geresni.

Romų moksleiviai pagal klases 2000–2019 m.

Neįgyto pradinio išsilavinimo 2015 m. ir 2020 m. palyginimas

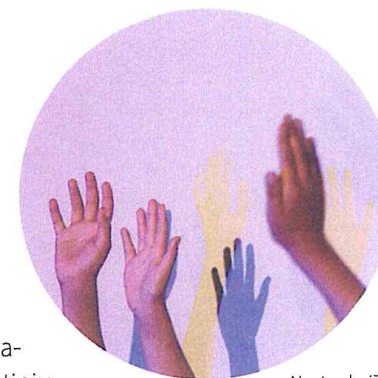
Romų vaikų išsilavinimas 2001–2015 m. pastebimai keitėsi – lyginant su 2001 m. duomenimis, neraštingumas ir nebaigtas pradinis išsilavinimas šioje amžiaus grupėje mažėjo net 39 proc. (2001 m. – 47 proc., 2011 m. – 11 proc., 2015 – 8 proc.), daugėjo pagrindinį išsilavinimą įgijusių asmenų (nuo 7 iki 27 proc.). 2011 m. romų vaikų (10–19 m.) išsilavinimas nuo bendraamžių vaikų visoje Lietuvoje ryškiau skyrėsi tik įgyjant vidurinį išsilavinimą, o neraštingumo, pradinio ir pagrindinio

išsilavinimo rodikliai skyrėsi 1–5 proc. (2001 m. skirtumai siekė 11–36 proc.). Išsilavinimo pokyčiai, pastebimi (10–19 m.) amžiaus grupėje, atskleidžia švietimo sistemos efektyvumą dirbant su romų tautybės vaikais. Vienas teigiamų rodiklių – neturinčių pradinio išsilavinimo romų vaikų skaičiaus mažėjimas nuo 36 proc. 2015 metais, iki 28 proc. 2020-aisiais.

Neformalusis ugdymas

Romų visuomenės centras siekia romų tautinės mažumos visaverčio integravimo į Lietuvos visuomenę, teikdamas formaliojo ir neformaliojo švietimo paslaugas. Romų visuomenės centras taip pat kaupia ir sisteminą statistinius, istorinius bei demografinius duomenis apie Lietuvos romus; organizuoja konferencijas, seminarus, apskritojo stalo pasitarimus ir kitus renginius, susijusius su romų tautinių mažumų problemomis.

Lietuvos sakaliukų sąjungos „Padėk pritapti“ vaikų dienos centras rūpinasi ne tik romų vaikais – jis yra atviras visų tautybių vaikams. Centre vaikai ne tik ruošia namų darbus, bet ir dalyvauja dainavimo, šokių, piešimo ar vaidybos būreliuose, kur mokosi pažinti kitas kultūras. Pavyzdžiui, rengdamiesi romų kalbos dienai, visi vaikai mokosi romų šokių ir dainų, o vykstant valstybinėms šventėms, gilina į savo asmeninį santykį su Lietuva.

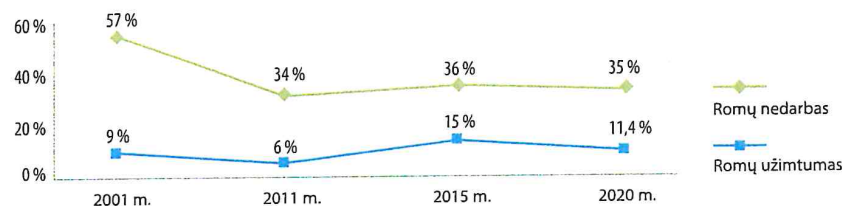
Nuotrauka iš „Padėk pritapti“ archyvo

Vieta	Romų visuomenės centras	Lietuvos sakaliukų sąjunga „Padėk pritapti“
Veikla	Ikimokyklinis ir priešmokyklinis vaikų ugdymas; dienos centro „Laipteliai į viršų“ renginiai, socialinių įgūdžių ugdymo, pagalbos sprendžiant socialines problemas paslaugos.	Užsiėmimai po pamokų su romų tautybės vaikais. Romų kultūros ir tradicijų puoselėjimas.
	Tautinių šokių būrelio užsiėmimai, vedami romų šokių kūrėjos Z. Milevič, „Sare Roma“ šokėja M. Milevič.	Kalbiniai žaidimai, pasakų skaitymas, kūrybinis rašymas.
	Karjeros ugdymo užsiėmimai, kurių metu įvairiomis formomis pateikiama profesinio orientavimo informacija.	Grupiniai užsiėmimai vaikams.
	Kompiuterinės klasės veikla.	Vaiko, kaip aktyvaus sprendimų priėmėjo, įsitraukimas į dienos centro veiklą.

ROMŲ DALYVAVIMAS DARBO RINKOJE

Pastarųjų metų romų dalyvavimo darbo rinkoje tendencijos – pozityvios. Siekiant, kad kuo daugiau romų įsitrauktų į darbo rinką, taikomos įvairios aktyvios įdarbinimo veiklos:

- užimtumo tarnyba teikia konsultavimo ir informavimo paslaugas, taiko aktyvios darbo rinkos politikos priemones;
- vykdomi romų integraciją į darbo rinką skatinantys projektai.

Nuo 2001 metų iki dabar romų nedarbas pastebimai mažėja, o užimtumas – didėja. Toks pokytis labai svarbus sėkmingai romų integracijai ne tik darbo rinkoje, bet ir visuomenėje.

Romų integraciją į darbo rinką skatinantys projektai

Nuo 2004 m. buvo įgyvendinti trys projektai, kurie padėjo socialines rizikas ir socialinę atskirtį patiriantiems romams integruotis į darbo rinką. Vykdamas projektus, sukurti ir išbandyti romų įdarbinimo modeliai, parengtos mokymo programos ir metodinės rekomendacijos įdarbinimo tarpininkavimo specialistams. Šiuo metu tebevykdomas projektas „Dirbkime kartu su romais – naujos darbo galimybės ir iššūkiai“ (projekto pradžia 2016 m.). Projekto tikslas – teikti integracijos į darbo rinką paslaugas romų bendruomenės nariams, siekiant išvengti jų socialinės atskirties, sudaryti sąlygas įsitraukti į darbo rinką, skatinti motyvaciją dirbti ir, naudojant naujausias ugdymo karjerai priemones, sudaryti sąlygas įgyti ir kelti kvalifikaciją, įsitvirtinti ir dalyvauti visuomenės gyvenime, formuoti teigiamą požiūrį į romų bendruomenę, naikinti stereotipus, keisti darbdavio – darbuotojo santykius įdarbinant romus. Projekte derinamos veiklos, skirtos įgyti formalųjį ir neformalųjį romams adaptuotą profesinį išsilavinimą ir atlikti praktiką darbo vietoje su kuratoriumi.

Projekto rezultatai: projekto veiklose dalyvavo 306 romų tautybės asmenys, iš kurių 19 proc. po šių veiklų pradėjo ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant ir savarankišką darbą. 306 romų tautybės asmenys gavo sociokultūrinės paslaugas. Įgyvendinant projektą buvo įdarbinti socialiniai darbuotojai, tarpininkai, muzikos mokytojai, įdarbinimo ekspertai, teisininkas. Socialiai pažeidžiami romų tautybės asmenys dalyvavo socialinei integracijai skirtose veiklose, dauguma jų gavo sociokultūrinės paslaugas.

Projektas	„Dirbkime kartu su romais – naujos darbo galimybės ir iššūkiai“ (2016–2021 m.)	„Romų verslumo skatinimas: internetinė prekyba“ (2021 m.)
Skirtas finansavimas	868 860 €	3 700 €
Dalyvių skaičius	300 (planuojama)	50 (planuojama)
Rezultatai	Planuojama, kad įsidarbins bent 40 proc. projekte dalyvaujančių romų	Paskata romų moterims aktyviai dalyvauti darbo rinkoje

Romų restoranas Vilniuje

„Gypsy Lounge&Grill“ – tai romų virtuvės restoranas, atidarytas 2020 m. birželio mėn., kuriam vadovauja romas, ansamblio „Sare Roma“ vadovas ir solistas, aktyvus visuomenininkas, Tautinių mažumų departamento prie LRV patariamąsios institucijos – Tautinių bendrijų tarybos (2020–2024 m.) narys Išvanas Kvik. Toks restoranas – vienintelis Lietuvoje. Savo pavyzdžiu Išvanas Kvik griauja neigiamus stereotipus apie savo tautiečius. Restorano įkūrėjas subūrė kolektyvą, suteikia galimybę mokytis valgių gamintojų meno, lan-

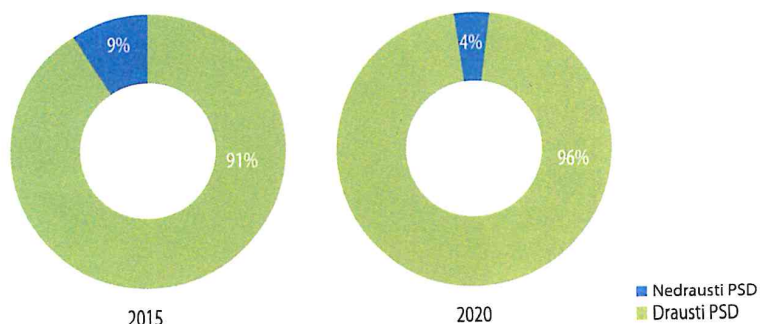
Restorano virtuvės šefai (kairėje – V. Dudzinski, dešinėje – I. Kvik). Nuotrauka iš asmeninio archyvo

kytojų aptarnavimo, darbo komandoje įgūdžių. Kaip teigia pats Išvanas Kvik: „romų nepriima į darbą vien dėl to, kad jie kitokie. O čia yra idėja įkurti verslo inkubatorių romams, kuriame jie pradėtų dirbti ir galėtų užsirekomenduoti kaip darbuotojai ir kitur.“ Prie šio projekto labai daug prisideda Vilniaus miesto savivaldybė, kuri finansuoja patalpų išlaikymą Vilniaus miesto senamiestyje. Vilniaus miesto savivaldybei padedant, restoranas gali veikti ir tęsti savo veiklą net ir karantino sąlygomis.

ROMŲ DALYVAVIMAS SVEIKATOS APSAUGOS SISTEMOJE

Vykdamas ankstesnį Romų integracijos į Lietuvos visuomenę veiksmų planą vis dar aktualus išlieka sveikatos klausimas. Svarbu didinti sveikatos paslaugų prieinamumą romų tautybės žmonėms, nes romai patiria didesnę riziką patekti į neapdraustųjų privalomuoju sveikatos draudimu kategoriją ir taip praranda galimybes gauti visas teisės aktuose nustatytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

Remiantis Dr. V. Kontvainės atlikto „Romų tautybės asmenų padėties 2020 m.“ tyrimo duomenimis, neturinčių privalomojo sveikatos draudimo suaugusiųjų romų (15 metų ir vyresnių) skaičius sumažėjo nuo 14 iki 6 proc. Visi vaikai nurodyti kaip apdrausti privalomuoju sveikatos draudimu. Apdraustųjų privalomuoju sveikatos draudimu dalis visoje romų grupėje 2020 m. siekė 96 proc.

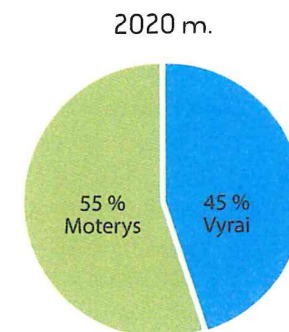

MOTERŲ PADĖTIS

Moterys Lietuvos romų grupėje sudaro kiek didesnę dalį nei vyrai. Lyginant 2020 m. tyrimo duomenis su 2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, moterų procentinė dalis augo (nuo 52 proc. iki 55 proc.), o vyrų – mažėjo (nuo 48 proc. iki 45 proc.).

Moterų užimtumo lygis per pastaruosius penkerius metus nekito ir tiek 2015 m., tiek 2020 m. siekė 9 proc. Gana nežymiai išaugo besimokančių moterų dalis.

Remiantis 2020 m. atlikto dr. V. Kontvainės tyrimo duomenimis, 20–29 m. amžiaus moterų grupėje beveik nėra neraštingų, pradinio išsilavinimo neįgijusių moterų (4 proc.), o beveik du trečdaliai jų (60 proc.) yra įgijusios pagrindinį ir aukštesnį išsilavinimą. Šie skaičiai rodo vykstančius teigiamus pokyčius tarp jaunų romų moterų.

Romų moterų dalyvavimas visuomeniniame gyvenime

Moterų integraciją į darbo rinką ypač apsunkina ankstyvos santuokos – maždaug ketvirtadalis (25 proc.) romų mergaičių pirmo vaiko susilaukia būdamos nepilnametės (jaunesnės nei 18 metų). Nors moterų, aktyviai dalyvaujančių visuomeniniame gyvenime, skaičius nėra didelis, jų vykdoma veikla yra labai svarbi, stiprinant romų tautinės mažumos integraciją. Iš septynių aktyviai veikiančių romų nevyriausybinėse organizacijose, keturioms vadovauja moterys. Tautinių bendrijų taryboje romų tautinei mažumai vieną kadenciją (2015–2019 m.) atstovavo Božena Karvelienė, kuri yra „Romų integracijos namų“ pirmininkė.

Romų moterys taip pat yra skatinamos aktyviai dalyvauti darbo rinkoje, užsiimti internetine prekyba, specialiai tam vykdomas projektas „Romų verslumo skatinimas: internetinė prekyba“. Projekto metu planuojama mokyti romes naudotis internetine platforma, kuri pritaikyta ir rankdarbių pardavėjoms, ir pirkėjams, tad karantino metu moterys gali būti įveikintos ir užsidirbti papildomų pajamų, plėsti internetinės prekybos žinias.

ROMŲ TEISĖS Į BŪSTĄ ĮGYVENDINIMAS

Analizuojant 2020 m. romų apklausos duomenis pastebima, jog pagerėjo romų tautybės asmenų gyvenimo sąlygos – sumažėjo asmenų, gyvenančių būsto problemų turinčiuose namuose (nuo 72 proc. iki 55 proc.), padaugėjo asmenų, galinčių pakankamai šildyti gyvenamąjį būstą (nuo 48 proc. iki 75 proc.), išaugo romų namų ūkių būstų plotas. Nepaisant teigiamų pokyčių, palyginti su bendrais šalies rodikliais, romų gyvenamieji būstai vis dar yra prastesnės kokybės. Tačiau svarbu pastebėti, jog Vilniaus miesto savivaldybės iniciatyva Vilniuje nebeliko Kirtimų gyvenvietės (taboro) – romai išsikėlė į socialinius būstus arba būstą nuomojasi patys, o nuomą kompensuoja Vilniaus miesto savivaldybė.

Romų tautybės asmenų apklausa parodė, kad, palyginti su bendrais šalies duomenimis, jų namų ūkį sudaro vidutiniškai dvigubai didesnis asmenų skaičius: maždaug 4,4 asmenys (2015 m. – 4,8). Bendras šalies gyventojų viename namų ūkyje vidurkis – 2,3 asmenys. Romų gyvenamojo būsto sąlygų gerinimas, romų skatinimas įsigyti būstą ir mokymai prižiūrėti jį ilguoju laikotarpiu gali padėti užtikrinti romų teisę į būstą ir spręsti su tuo susijusias problemas.

Problemos, su kuriomis susiduriama romų namų ūkiuose

Lyginant 2015 metų ir 2020 metų duomenis, pastebimas akivaizdus romų namų ūkių sąlygų pagerėjimas.

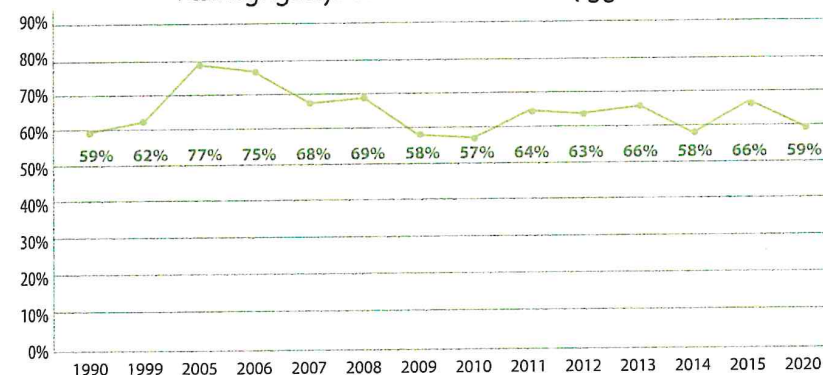
	2015 m.	2020 m.
Varantis stogas, drėgnos sienos	72 %	55 %
Nepakankamai šildomi būstai	48 %	25 %
Negali laiku sumokėti mokesčių	83 %	77 %
Neturi dušo būste	43 %	42 %

LIETUVOS VISUOMENĖS NUOSTATOS

Nesant išsamių lygybės statistikos duomenų, viena iš priemonių grupės patiriamos diskriminacijos mastui įvertinti yra Lietuvos visuomenės nuostatų tyrimai, analizuojantys gyventojų socialinę distanciją įvairių socialinių grupių atžvilgiu. „Baltijos tyrimų“ atlikto tyrimo duomenimis, 2020 m. šalia romų nenorėjo gyventi 58 proc. apklaustųjų Lietuvos piliečių. Dirbti vienoje darbovietėje su romais nenorėtų 37 proc., o būsto išnuomoti nenorėtų 60 proc. Lietuvos gyventojų. Analizuojant gyventojų

apklausų rezultatus matyti, kad neigiamos nuostatos romų tautinės mažumos atžvilgiu mažėja, bet išlieka gana aukštos. Tačiau Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai skundų dėl romų patiriamos diskriminacijos gauna nedaug. Mažinant romų diskriminaciją, Lietuvoje būtina didinti pačių romų informuotumą apie teises ir pareigas, taip pat apie galimybes ginti savo teises. Ne mažiau svarbu yra didinti visuomenės informuotumą apie romų teisę nebūti diskriminuojamiems.

Kaimynystėje su romais nenorėtų gyventi:

Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės veikla romų integracijos srityje

Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dalyvauja formuojant ir įgyvendinant tautinių mažumų politiką, laiduojančią Lietuvos Respublikos gyventojų, priklausančių tautinėms mažumoms, teisėtų interesų ir poreikių tenkinimą, tautinio tapatumo saugojimą, taip pat sudaro sąlygas jiems visapusiškai dalyvauti šalies visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame gyvenime, ugdyti jų pilietiškumą, toleranciją, nepakantumą tautinės nesantaikos kurstymui.

Siekdamas užtikrinti romų tautinės mažumos integraciją į Lietuvos visuomenę, departamentas:

- Remia romų kultūros ir tradicijų sklaidą;
- Skiria finansavimą tautinių mažumų centrų, dirbantiems su romų vaikais ir suaugusiais;
- Skiria finansavimą projektams, kuriuos vykdo nevyriausybinių organizacijų;
- Skiria finansavimą lyderių gebėjimų stiprinimui, mokymams, seminarams (skirtiems jaunimui ir moterims), vykdo mokymus NVO atstovams;

- Siekdamas užtikrinti romų NVO bendradarbiavimą su vietos savivaldos institucijomis, įgyvendina projektą „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“;
- Sprendžiant romų integracijos klausimus, bendradarbiauja su Europos Taryba ir Europos Komisija.

Kultūros projektų finansavimas

Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, įgyvendindamas Tautinių mažumų integracijos į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą, programą, kasmet skelbia konkursą tautinių mažumų kultūros projektams finansuoti.

2019–2021 metais Tautinių mažumų departamentas prie LRV kultūros projektams, skirtiems įgyvendinti romų sociokultūrinę integraciją, puoselėti romų kultūrą, tradicijas, skyrė 247,5 tūkstančius eurų. Romų bendruomenė organizuoja tarptautinius festivalius „Gypsy fest“, „Tamburinas“, mini romų holokausto dieną, rengia muzikinius spektaklius ir parodas.

Tautinių mažumų departamento veikla holokausto ir romų genocido atminties klausimais Lietuvoje

Tautinių mažumų departamentas prie LRV inicijavo svarstymus dėl romų genocido pripažinimo. 2019 metų pradžioje kartu su romų nevyriausybinių organizacijomis, kitomis žmogaus teisių srityje veikiančiomis organizacijomis, kreipėsi į LR Seimo Žmogaus teisių komitetą su prašymu įtraukti į Lietuvos Respublikos atminčių dienų sąrašą Tarptautinę romų genocido atminimo dieną. 2019 m. birželio 27 d. LR Seimo sprendimu atminčių dienų sąrašas buvo papildytas Romų genocido atminimo diena, kasmet minima rugpjūčio 2-ąją. Šis sprendimas yra svarbus žingsnis siekiant atkreipti visuomenės dėmesį į skaudžius Lietuvos istorijos faktus ir Lietuvos romų padėtį, prisidedant prie romų kultūros atvirumo, tarpkultūrinio dialogo skatinimo, stereotipų mažinimo. Ši diena yra reikšminga visai Lietuvos romų bendruomenei. Jos minėjimo metu, romai apsilanko Panerių memoriale, dalyvauja parodose, skirtose romų genocidui atminti.

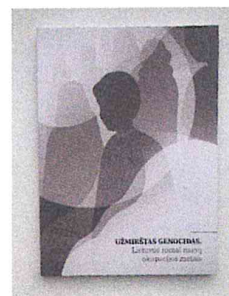
Tautinių mažumų departamentas prie LRV, kryptingai dirbdamas romų holokausto ir genocido klausimais, prisidėjo prie knygų leidybos. 2017 m. kartu su Lenkijos kultūros institutu išleido ir visuomenei pristatė knygą „**Esu Karolis**“. Vaikams skirtoje knygoje, romų berniukas pasakoja apie gyvenimą Auschwitz-Birkenau nacių koncentracijos stovykloje.

Tais pačiais metais Tautinių mažumų departamentas pristatė metodinę priemonę apie romų genocidą „**Teisė prisiminti**“, kuri buvo išleista bendradarbiaujant su Europos Tarybos jaunimo departamentu. Metodinės priemonės jaunimui tikslas – skleisti informaciją apie romų genocidą ir kovoti su diskriminacija. Metodinė priemonė skirta visiems, dirbantiems švietimo srityje.

2019 m. Tautinių mažumų departamentas išleido „Akademinių darbų tautinių mažumų tematika konkurso laureatų darbų rinktinę 2016–2018“, į kurią buvo įtrauktas Aurėjos Jutelytės straipsnis „**Transnacionaliniai romų genocido atminties aspektai**“.

2020 m. Tautinių mažumų departamentas inicijavo, parengė ir lietuvių bei anglų kalbomis išleido knygą „**Užmirštas genocidas. Lietuvos romai nacių okupacijos metais**“. Leidinyje naudojamų tekstų autoriai – Vida Beinortienė, dr. Arūnas Bubnys, Aurėja Jutelytė, Neringa Latvytė, dr. Zigmas Vitkus. Europos Sąjungos lėšomis išleistą knygą sudarė Aurėja Jutelytė. Pirmą kartą viename leidinyje yra pateikiami istoriniai dokumentai, tarpdisciplininių tyrimų medžiaga

su nuorodomis į papildomus šaltinius apie romų genocidą. Tokiu būdu Tautinių mažumų departamentas siekia atkreipti dėmesį į mažiau žinomas holokausto aukas Lietuvoje, domėtis apie romų genocidą ir išsaugoti aukų atminimą.

ROMŲ KULTŪROS IR TRADICIJŲ PUOSELĖJIMAS IR SKLAIDA

Dokumentinis filmas „Juodasis paukštis. Romų genocido atmintis“

2020 metais Kultūros ministerija inicijavo dokumentinio filmo „Juodasis paukštis. Romų genocido atmintis“ kūrimą. Dokumentiniame filme pasakojama apie savitą romų bendruomenę Lietuvoje, kuri visada kūrė savą kultūrą su savomis taisyklėmis ir dėl to likusios visuomenės dalies buvo suvokiama kaip grėsminga.

Pjesė „Samudaripen“

2018 m. Lietuvos romų bendruomenė inicijavo ir pastatė muzikinę pjesę „Samudaripen“, jos premjera įvyko Vilniaus rotušėje, spektakliai buvo parodyti Kaune, Šiauliuose. Pjesėje dalyvavo apie 30 profesionalių artistų, muzikantų, o pjesės režisierius – Marius Jampolskis. Pjesėje buvo siekiama paminėti skaudžius Antrojo pasaulinio karo įvykius, kuomet didelė dalis Lietuvos romų buvo tremiami ir masiškai žudomi koncentracijos stovyklose. Iš viso pasaulyje holokaustas sunaikino pusę milijono romų. Manoma, kad iki Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje gyveno apie 1500 romų, okupacijos metu buvo nužudytas kas trečias romų tautybės asmuo.

Gypsy Fest 2020

Lietuvos romų bendruomenės organizuojamas tarptautinis festivalis „Gypsy Fest“ jau tapo tradiciniu, kasmet organizuojamu renginiu, sulaukiančiu didelio romų muzikos gerbėjų susidomėjimo.

2020 metais rugsėjo mėnesį kartu su kasmetiniu Tautų mugės renginiu įvyko ir festivalis „Gypsy Fest“. Vienas iš festivalio idėjos autorių – Lietuvos romų bendruomenės pirmininkas, ansamblio „Sare Roma“ vadovas Išvanas Kvik, kvietė renginio svečius mėgautis muzika „Be etikečių!“ Toks ir buvo „Gypsy Fest 2020“ šūkis. Šiuo renginiu buvo siekiama parodyti, jog romų bendruomenė yra atvira visiems, pasiryžusi bendrai integracijai, bendroms veikloms su visa Lietuvos bendruomene, jog romai nori ir gali dalyvauti socialiniame gyvenime. Festivalio metu vyks eitynės Vilniaus miesto Didžiąja gatve, vakare festivalį vainikuoja didžiulis koncertas. Festivalis „Gypsy Fest“ kupinas romams būdingos muzikos, aistros, laisvės, nuoširdžių šypsenų, juoko ir jaudinančių akimirkų. 2020-aisiais COVID pandemijai pakoregavus Lietuvos gyvenimą, renginys buvo sujungtas su Tautų muge, nors įprastai „Gypsy Fest“ organizuojamas balandžio 8-ąją – Tarptautinę romų dieną.

Romų muzikos festivalis „Tamburinas“

Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės prisideda prie romų muzikos festivalio „Tamburinas“. Projekto tikslas – skatinti jaunimą puoselėti romų kultūrą, supažindinti su ja Lietuvos visuomenę, įtraukti menininkus ir muzikantus. 2020 m. vykusio renginio Šiauliuose metu savo muzikines programas pristatė žinomi romų atlikėjai ir jaunimo grupės. Festivalyje dalyvavo kolektyvo „Romanik“ atlikėjai Michail Kvik ir Nikita Kvik, dainininkas Gopalas Michailovskis, Konsuela Mačiulevičiūtė, šokių studija „Melicha“, jaunųjų romų šokių kolektyvai.

Projektas „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis”

Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgyvendinamam projektui siekiama skatinti romų bendruomenių ir vietos savivaldos bendradarbiavimą bei užtikrinti savitarpio dialogą, sprendžiant romų tautinei mažumai aktualius klausimus socialinės įtraukties, švietimo, sveikatos apsaugos ir kultūros srityse.

2021 metų rudenį keturiose Lietuvos savivaldybėse (Vilniaus, Jonavos, Kybartų, Panevėžio) darbą pradėjo romų atstovai – tarpininkai tarp vietinių romų bendruomenių ir savivaldybių institucijų. Viena tarpininkų – lietuvių kalbos mokytoja, kuri veiklą vykdo Kybartuose.

Tarpininkų veiklos pobūdis priklauso nuo romams svarbių klausimų ir problemų, su kuriomis jie susiduria. Pagrindinės tarpininkų veiklos sritys – socialiniai, ekonominiai, kultūriniai klausimai ir administracinė pagalba romams.

Tarpininkai padeda romams bendrauti su valstybės institucijų atstovais, asistuoja romams tvarkant reikalus valstybės ir privačiose institucijose, padeda spręsti kitas kasdienio gyvenimo problemas, vykdo švietimo ir prevencijos programas. Savivaldybėse papildomas dėmesys skiriamas romų kultūros puoselėjimui ir visuomenės švietimui.

Tarpininkų veiklos sritys:

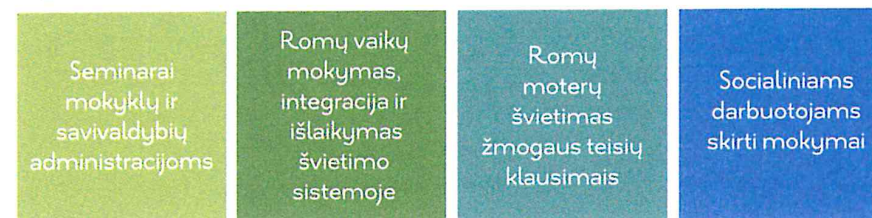
Susitikimai su romų bendruomenėmis ir savivaldybių atstovais, vykstantys visoje Lietuvoje

Įgyvendinant projektą, Lietuvos savivaldybėse vyksta aktyvus bendravimas su jose dirbančiais specialistais, asmenimis, kuruojančiais romų klausimus, ir romų atstovais.

Įgyvendinant šį projektą organizuojami specializuoti mokymai su romų bendruomene dirbantiems specialistams: savivaldybių administracijų darbuotojams, soci-

aliniam darbuotojams, mokytojams, stiprinamas romų tautybės asmenų (ypač romų moterų) įsitraukimas į savo bendruomenės problemų sprendimą, atliekami tyrimai, siekiant išsamiau suprasti esamas romų bendruomenės integracijos į Lietuvos visuomenę kliūtis.

Vyksta seminarai ir mokymai šiomis temomis:

Kitos iniciatyvos

Vilniaus romų integracijos į visuomenę 2020–2023 metų programa

Vilniaus miesto savivaldybė 2020 m. rugpjūčio 26 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-609 patvirtino Vilniaus romų integracijos į visuomenę 2020–2023 metų programą, kurios tikslai:

- Skatinti romų tautybės žmonių integraciją į švietimo sistemą;
- Užtikrinti romų tautybės asmenų sveikatos priežiūrą;
- Didinti romų tautos kultūros savitumo atvirumą;
- Siekti socialinės atskirties mažinimo;
- Gerinti romų tautybės žmonių gyvenimo sąlygas;
- Siekti saugios aplinkos užtikrinimo;
- Užtikrinti integracijos priemonių veiksmingumą, efektyvumą ir tęstinumą.

Romų visuomeninės organizacijos

Baltijos regiono romių asociacija	Vadovė Vaiva Poškaitė-Kovaliuk Tel. +37069985958 Adresas: Vaduvos g. 32-31 El. p. sareromalt@gmail.com
Lietuvos čigonų bendrija „Čigonų laužas“	Pirmininkė Ariana Bagdavičiūtė Adresas: Ribiškių Didžioji g. 2-3 Vilnius El. p. ariana.bagd@gmail.com
Lietuvos čigonų bendrijos „Čigonų laužas“ Šalčininkų rajono skyrius	Pirmininkas Jonas Matuzevičius Adresas: Vilniaus g. 56, Eišiškės, Šalčininkų rajonas El. p. jonas.matuz@gmail.com
Lietuvos romų bendruomenė	Pirmininkas Išvanas Kvik Tel. +37063721575 Adresas: Pupinės g. 1B, Vilnius El. p. sarreroma@gmail.com
Romų integracijos centras	Pirmininkė Konsuela Mačiulevičiūtė Tel. +37067535196 Adresas: Vytauto g. 113, Šiauliai El. p. kmaciuleviciute@yahoo.com
Romų integracijos namai	Pirmininkė Božena Karvelienė Tel. +37060387130 Adresas: Švyturio g. 19-66, Vilnius El. p. bozena81karveliense@gmail.com
Vilniaus čigonų bendrija	Pirmininkas Stepas Visockas Tel. +37067511832 Adresas: Pelesos g. 5-218, Vilnius
Viešoji įstaiga „Sare Roma“	Pirmininkas Išvanas Kvik Tel. +37063721575 Adresas: Pupinės g. 1B, Vilnius El. p. sarreroma@gmail.com

Kitos organizacijos, dirbančios su romais:

Lietuvos sakaliukų sąjungos Vilniaus miesto filialas „Padėk pritapti“	Pirmininkė Inga Kreivėnaitė Tel. +37062898903 Adresas: Dariaus ir Girėno g. 11, Vilnius El. p. helptoft@gmail.com
Romų visuomenės centras	Direktorė Svetlana Novopolskaja Tel. 8 5 210 4134 Adresas: Metalų g. 23A, Vilnius El. p. sn713@hotmail.com

Leidinyi finansuojamas Europos Komisijos lėšomis, Romų integracijos projektas „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ (IV dalis)

TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

